

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - GEOGRAFIA KLASY V – VIII

I. CEL OCENY

Przedmiotem oceny jest:

- aktualny stan wiedzy ucznia i jego umiejętności
- tempo przyrostu wiadomości i umiejętności
- stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce
- logiczne myślenie, rozumowanie
- aktywność i postawa

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE

Na lekcjach geografii oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

- wypowiedzi ustne
- zaangażowanie i wkład pracy ucznia
- dokonywanie obliczeń
- umiejętność posługiwania się współrzędnymi geograficznymi
- czytanie i analiza tekstów i wykresów
- konstruowanie prostych zagadek i krzyżówek o tematyce geograficznej
- praca indywidualna, zbiorowa lub grupowa

III. SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIAGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Formy oceniania:

- prace klasowe /sprawdziany/ testy,
- kartkówki,
- wypowiedzi ustne/odpowiedź,
- samodzielna praca na lekcji,
- prace domowe,
- aktywność na lekcji,
- przygotowanie do lekcji,
- czytanie ze zrozumieniem,
- udział w konkursach o tematyce geograficznej.

2. Skala ocen:

Oceny bieżące, oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala się w stopniach według obowiązującej skali:

- ocena celująca – 6
- ocena bardzo dobra – 5
- ocena dobra – 4
- ocena dostateczna – 3
- ocena dopuszczająca – 2
- ocena niedostateczna – 1

Skala ocen cyfrowych może być poszerzona poprzez zastosowanie „+” (podwyższenie oceny) i „-” (obniżenie oceny).

3. Częstotliwość oceniania oraz zgodność pojęć z ZWO.

Formy aktywności	Częstotliwość w semestrze	Zakres	Zasady przeprowadzania	Ocena
praca klasowa, test, sprawdzian	minimum 1 – 2 w półroczu	Materiał obejmujący cały dział	Zapowiedziana na tydzień przed terminem i utrwalona	1 – 0% - 31% 2- 31% -50% 3- 50% -71% 4-71% -88% 5 - 88% -100% 6 - 100%
Kartkówki 10- 15min	1-2	Materiał obejmujący 1-3 jednostki tematyczne	Bez zapowiedzi	1 – 0% - 31% 2- 31% -50% 3- 50% -71% 4-71% -88% 5 - 88% -100% 6 - 100%
Prace domowe (w tym w zeszytach ćwiczeń)	1 -2	Na bieżąco	Bez zapowiedzi	nie zawsze w formie stopnia
Wypowiedzi	na bieżąco	Materiał bieżący	Warunki ustalone	1 - 6

ustne w tym aktywność na lekcji i odpowiedź ustna			przez nauczyciela	
Czytanie ze zrozumieniem	1	Teksty historyczne	Bez zapowiedzi	1 – 0% - 31% 2- 31% -50% 3- 50% -71% 4-71% -88% 5 - 88% -100% 6 - 100%
Samodzielna praca na lekcji / zadanie	1 - 2	Na bieżąco	Bez zapowiedzi	1 - 6
Odpowiedź (forma pisemna)	1 - 2	Na bieżąco	Bez zapowiedzi	1 - 6

Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna nie jest średnią ocen bieżących. Stosuje się określoną wagę ocen z poszczególnych form aktywności ucznia oraz sposób zapisu w dzienniku elektronicznym:

- praca klasowa /test, sprawdzian – odcienie czerwieni
- kartkówka, odpowiedź ustna – odcienie zieleni
- czytanie ze zrozumieniem, diagnoza, konkurs – odcienie różu

- praca samodzielna na lekcji / zadanie, praca domowa – odcienie niebieskiego
- aktywność na lekcji, odpowiedź – odcienie brązu

Ogólne kryteria wymagań w klasyfikacji śródrocznej i rocznej

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- potrafi stosować wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych,
- umie formułować i dokonywać analizy,
- proponuje nietypowe rozwiązania,
- osiąga sukcesy w konkursach szczebla szkolnego i wyższego niż szkolny.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- pracuje samodzielnie, jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne i wyczerpujące,
- potrafi wyjaśnić różne problemy,
- uzasadnia, omawia zjawiska i dokonuje oceny
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- bierze udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wszystkie wymagania poziomu koniecznego i podstawowego, ponadto podejmuje udane próby rozwiązywania niektórych zadań i problemów z poziomu rozszerzającego i dopełniającego,
- poprawnie używa podręczników z zakresu wiedzy historycznej oraz pomocy naukowych,
- korzysta z różnych źródeł informacji,

- nie umie w pełni argumentować, formułować wniosków, wypowiedzi nie wyczerpują w całości tematu, występują nieliczne błędy,
- pracuje samodzielnie, rozumie polecenia, wykonuje je na ogół poprawnie,
- rozumie czytany tekst.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wszystkie wymagania z poziomu podstawowego i koniecznego,
- stara się wykonywać rozmaite zadania,
- wykonuje prace nie dość dobrze, niedokładnie, niewyczerpująco
- nie umie zastosować wiedzy w sytuacjach nietypowych, popełnia wiele błędów, ale pracuje samodzielnie,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- próbuje wykonać różne polecenia, prace, odpowiadać, itp.
- rozwiązuje przy pomocy nauczyciela (ewentualnie innych uczniów) typowe zadania o niewielkim stopniu trudności,
- przy pomocy nauczyciela potrafi korzystać z różnych źródeł informacji,
- pracuje na lekcji lub w domu, ale wyniki jego działań pozostawiają wiele do życzenia, ponadto jest to praca w dużej mierze odtwórcza: zapisuje notatki, wnioski, argumenty, itp.
- ma braki, ale nie przekreślają one możliwości zdobycia podstawowej wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania historii dla danej klasy, które są potrzebne do dalszego kształcenia,
- braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy,
- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny ¹				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Podstawy geografii. Rozdział dodatkowy²				
<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu geografia • przedstawia podział nauk geograficznych • podaje wymiary Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminów: siatka geograficzna, południk, równoleżnik, zwrotnik, długość geograficzna, szerokość geograficzna • wskazuje na globusie i na mapie południk: 0° i 180° oraz półkulę wschodnią i półkulę zachodnią • wskazuje na globusie i na mapie równik oraz półkule: północną i południową 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnicę między geografią fizyczną a geografią społeczno-ekonomiczną • wymienia źródła informacji geograficznej • podaje cechy kształtu Ziemi • odczytuje wartości szerokości geograficznej zwrotników, kół podbiegunowych oraz biegunów • podaje cechy siatki geograficznej • określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie • wyjaśnia różnicę między siatką kartograficzną a siatką geograficzną • szereguje skale od największej do najmniejszej • podaje różnicę między wysokością względną i wysokością bezwzględną 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się zajmują poszczególne nauki geograficzne • przedstawia poglądy na kształt Ziemi • wymienia dowody na kulistość Ziemi • wymienia cechy południków i równoleżników • odczytuje długość i szerokość geograficzną na globusie i na mapie • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych • przedstawia skalę w postaci mianowanej i podziałki liniowej • wymienia metody prezentacji zjawisk na mapach • omawia sposoby przedstawiania rzeźby terenu na mapie 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady praktycznego zastosowania geografii • wyjaśnia różnicę między elipsoidą a geoidą • wyjaśnia znaczenie układu współrzędnych geograficznych • oblicza na podstawie współrzędnych geograficznych rozciągłość równoleżnikową i rozciągłość południkową • analizuje treści map wykonanych w różnych skalach • posługuje się skalą mapy do obliczania odległości w terenie i na mapie • omawia metody prezentacji zjawisk na mapach • charakteryzuje rzeźbę terenu na podstawie rysunku poziomicowego i mapy ogólnogeograficznej 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa przedmiot badań poszczególnych nauk geograficznych • ocenia znaczenie umiejętności określania współrzędnych geograficznych w życiu człowieka • oblicza skalę mapy na podstawie odległości rzeczywistej między obiektami przedstawionymi na mapie • wskazuje możliwość praktycznego wykorzystania map w różnych skalach • interpretuje treści różnego rodzaju map i

¹Pochyły oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

²Rozdział dodatkowy *Podstawy geografii* w okresie przejściowym ułatwi uczniom po kursie przyrody zrozumienie treści dotyczących współrzędnych geograficznych oraz przećwiczenie najważniejszych umiejętności wykorzystywanych podczas pracy z mapą.

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: mapa, skala, siatka kartograficzna, legenda mapy • wymienia elementy mapy • wymienia rodzaje skal • wyjaśnia znaczenie terminów: wysokość względna, wysokość bezwzględna, poziomicowa • odczytuje z mapy wysokość bezwzględną • podaje na podstawie atlasu nazwy map ogólnogeograficznych i tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa na podstawie rysunku poziomicowego cechy ukształtowania powierzchni terenu • charakteryzuje mapy ze względu na ich przeznaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza wysokości względne • omawia podział map ze względu na treść, skalę i przeznaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w atlasie mapy i określa ich przynależność do poszczególnych rodzajów 	<p>przedstawia ich zastosowanie</p>
2. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski • wskazuje na mapie geometryczny środek Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia na podstawie mapy płytową budowę litosfery 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy • opisuje cechy różnych typów genetycznych gór • przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie • charakteryzuje działalność ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia konsekwencje położenia matematycznego, fizycznogeograficznego oraz geopolitycznego Polski • opisuje jednostki geologiczne Polski i podaje ich charakterystyczne cechy • określa na podstawie mapy geologicznej obszary poszczególnych fałdowań na terenie Europy i Polski • opisuje mechanizm powstawania lodowców • wykazuje pasowość rzeźby terenu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy • wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski

<ul style="list-style-type: none"> •podaje długość granic z sąsiadującymi państwami •wyjaśnia znaczenie terminu <i>geologia</i> •wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne na obszarze Polski •wyjaśnia znaczenie terminów <i>plejstocen</i> i <i>holocen</i> •wyjaśnia znaczenie terminów <i>krajobraz polodowcowy</i> i <i>rzeźba glacialna</i> •wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski •wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie •wymienia główne rodzaje skał •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pogoda</i>, <i>klimat</i>, <i>ciśnienie atmosferyczne</i>, <i>niż baryczny</i>, <i>wyż baryczny</i> •wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego •wymienia elementy klimatu •wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia proces powstawania gór •wymienia na podstawie mapy geologicznej ruchy górotwórcze w Europie i w Polsce •wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce •omawia zlodowacenia na obszarze Polski •opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe •porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy •dokonuje podziału surowców mineralnych •wymienia strefy klimatyczne świata na podstawie mapy tematycznej •podaje cechy przejściowości klimatu Polski •podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej •opisuje wody Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej •rozpoznaje typy ujść rzecznych •charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata •opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku •opisuje charakterystyczne typy gleb w Polsce •przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na 	<p>rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski •opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej •omawia warunki klimatyczne w Europie •charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce •odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkości opadów atmosferycznych z klimatogramów •wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry •opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry •charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku •wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych •omawia funkcje lasów •omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce •ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<p>Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski •rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski •podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce •opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski •opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce •omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku •opisuje typy zbiorowisk leśnych w Polsce •opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski •ocenia najważniejsze działania w zakresie ochrony środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> •wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski •opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze •wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę •ocenia znaczenie gospodarcze rzek Polski •analizuje główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego •ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce •podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego •planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
---	---	---	--	---

<p>terminu <i>średnia dobową wartość temperatury powietrza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce •wymienia rodzaje wiatrów •wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> •wyjaśnia znaczenie terminów <i>system rzeczny, dorzecze, zlewisko</i> •wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski •określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego •podaje główne cechy fizyczne Bałtyku •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, proces glebotwórczy, profil glebowy, poziomy glebowe</i> •wymienia typy gleb w Polsce 	<p>obszarze Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski •omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce •podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu •charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce 			
--	---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> •wymienia różne rodzaje lasów w Polsce •wymienia formy ochrony przyrody w Polsce •wskazuje na mapie Polski parki narodowe 				
3. Ludność i urbanizacja w Polsce				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie politycznej Europy największe i najmniejsze państwa Europy •wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>demografia, przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów</i> •wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •szereguje województwa pod względem powierzchni od największego do najmniejszego •prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej •omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2016 •omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce •omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Europie i w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. •oblicza współczynnik przyrostu naturalnego •podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce •omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce •porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych •oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski •opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce •opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce •porównuje przyrost rzeczywisty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia zmiany, które zaszły w podziale administracyjnym Polski po 1 stycznia 1999 r. •omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy •omawia strukturę płci i wieku ludności Polski na tle struktur wybranych państw europejskich na podstawie piramidy płci i wieku •omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski •oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce •charakteryzuje skutki migracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski •analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego •analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Europie i w Polsce •ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie

<p>współczynnika przyrostu naturalnego w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> •odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych •wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik gęstości zaludnienia</i> •wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> •wyjaśnia różnicę między emigracją a imigracją •odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski •wymienia główne skupiska Polonii 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce •wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce •określa kierunki napływu imigrantów do Polski •podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce •charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce •podaje przyczyny bezrobocia w Polsce •porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych •wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady •podaje różnicę między aglomeracją monocentryczną a policentryczną •podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce •podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce 	<p>ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce •porównuje strukturę narodowościową ludności Polski z analogicznymi strukturami ludności w wybranych państwach europejskich •określa na podstawie danych statystycznych różnicę w strukturze zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach •porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich •analizuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy •analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce •charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce •omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce 	<p>wewnętrznych w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce •przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy •omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach •omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji •charakteryzuje przemiany współczesnych miast •omawia problemy mieszkańców dużych miast •analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych •omawia przemiany współczesnych miast 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce •analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej
--	--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> •wymienia przyczyny migracji wewnętrznych •wymienia mniejszości narodowe w Polsce •wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, struktura wykształcenia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> •odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki •odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i> •odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach 				
--	--	--	--	--

<p>Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>miasto</i> •wymienia największe miasta i wskazuje je na mapie Polski •wymienia funkcje miast 				
<p>4. Rolnictwo i przemysł Polski</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia funkcje rolnictwa •wymienia warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce •wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór</i> •wymienia główne uprawy w Polsce •wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>hodowla, pogłowie</i> •wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •opisuje warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce •przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw •wskazuje rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce •przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce •wymienia czynniki lokalizacji hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce •omawia cechy polskiego przemysłu •wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski •lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłne, wodne i niekonwencjonalne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno- -gospodarczym kraju •omawia regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce •przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę hodowli w Polsce •przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju •omawia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia przemysłu w Polsce •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy •opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce •charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce •porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy •porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy •omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej •analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce •określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce •omawia problemy przemysłu stocznioowego w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej •dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłównia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 r. i wyjaśnia ich przyczyny •przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce

<ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie obszary hodowli zwierząt gospodarskich •dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy •wymienia funkcje przemysłu •wymienia źródła energii •wymienia typy elektrowni •wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce •wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych •opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w portach morskich Polski 	<p>przeładunków w polskich portach morskich</p> <ul style="list-style-type: none"> •opisuje strukturę połowów ryb w Polsce 		
<p>5. Usługi w Polsce</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> •wyróżnia rodzaje transportu w Polsce •wskazuje na mapie Polski porty handlowe, śródlądowe oraz lotnicze •wyróżnia rodzaje łączności •wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia zróżnicowanie usług w Polsce •omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce •omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych i autostrad w Polsce •omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce •omawia na podstawie danych statystycznych morską flotę transportową w Polsce •omawia czynniki rozwoju turystyki •wymienia i wskazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju •charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków •omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski •podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski •charakteryzuje obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce •określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski •prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego •określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski •analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy •ocenia na podstawie dostępnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszyły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski •podaje przykłady sukcesów polskich firm

<p>terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •dokonuje podziału turystyki •wymienia i wskazuje na mapie regiony turystyczne Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> •wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski 	<p>polskie obiekty, znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego 	<p><i>dziedzictwa UNESCO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski •przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce 	<p>źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> •ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki 	<p>na arenie międzynarodowej</p>
<p>6. Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego Polski</p>				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego •podaje przyczyny kwaśnych opadów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska •wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •analizuje na podstawie mapy tematycznej stan zanieczyszczeń wód śródlądowych •omawia skutki zanieczyszczeń środowiska naturalnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •ustala na podstawie dostępnych źródeł, jakie regiony w Polsce cechują się największym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego
<p>7. Relacje między elementami środowiska geograficznego</p>				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, terasa zalewowa, sztuczny zbiornik wodny</i> •wymienia przyczyny powodzi w Polsce •wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim •wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich •wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast •wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> •wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •opisuje zjawisko powodzi •wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią •wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych •podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim •omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich •wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności •omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 r. i po nim •omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych •wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce •określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników •wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim •omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy •wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności •analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego •omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 r. •wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach •wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych •wskazuje na mapie położenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej •omawia największe powódzie w Polsce i ich skutki •wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii •analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem •omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy •określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy •wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich •opisuje zmiany, jakie zaszły w strukturze produkcji po 1989 r. w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej •omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki •analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie •określa wpływ walorów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •określa na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy teras zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce •analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki •identyfikuje na wybranych przykładach związku między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, stylu zabudowy oraz strukturze
---	---	---	--	--

		<p>głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski</p>	<p>przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach</p>	<p>demograficznej w strefach podmiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> •ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich •wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 r. na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju •identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju •identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta
<p>8. Mój region i moja mała ojczyzna</p>				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> •wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski •wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony •wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu •wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> •wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny •przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie •wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych •rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania •wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych •określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym •rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie •analizuje genezę rzeźby powierzchni swojego regionu •prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu •prezentuje główne cechy gospodarki regionu •opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny •omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu •analizuje formy współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi •prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej •projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie •wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego •planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie •projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej
---	--	---	--	---

				społeczności
--	--	--	--	--------------

IV. ZASADY POPRAWIANIA OCEN

1. Każdy uczeń ma prawo do poprawy niedostatecznych ocen cząstkowych według następujących zasad:

- wszystkie prace klasowe – w ciągu 2 tygodni od daty otrzymania,
- kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe i inne oceny – nie podlegają poprawie.

2. Uczeń, który w terminie nie poprawi oceny traci prawo do poprawy tej pracy.

3. Prace klasowe są obowiązkowe. Nieobecni uczniowie piszą w terminie ustalonym z nauczycielem.

4. Poprawione prace klasowe/ sprawdziany oddawane są w terminie do dwóch tygodni, a kartkówki w ciągu tygodnia.

5. Zapisywanie poprawionych ocen w dzienniku:

- poprawioną ocenę z pracy klasowej i sprawdzianu
- zapis w dzienniku

6. Ostatnia praca klasowa przed wystawieniem oceny śródrocznej lub rocznej musi być przeprowadzona w takim terminie, aby uczeń miał możliwość poprawy oceny z tej pracy klasowej (nie przewiduje się poprawy oceny cząstkowej tuż przed klasyfikacją).

V. USTALENIA KOŃCOWE

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie sprawiedliwie, rzetelnie i systematycznie.

2. Oceny są jawne.

3. Uczeń ma prawo do jednokrotnego nieprzygotowania do lekcji w ciągu semestru np. poprzez brak pracy domowej, zeszytu, atlasu i innych pomocy potrzebnych na lekcje; niegotowość do wypowiedzi ustnej

4. Nieprzygotowanie nie dotyczy prac pisemnych tzn. prac klasowych / testów, sprawdzianów, kartkówek

5. Po wykorzystaniu limitu określonego wyżej, uczeń za każde następne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę niedostateczną
6. Uczeń powinien każde nieprzygotowanie zgłosić na początku zajęć.
7. Aktywność na lekcji jest oceniana „+” lub oceną (za 3 - 5 „+” uczeń otrzymuje ocenę bdb). Przez aktywność na lekcji rozumiemy np.:
 - częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi,
 - poprawne wnioskowanie;
 - aktywna praca w grupie;
 - wykonywanie dodatkowych zadań.
8. Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.
9. Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są udostępniane do wglądu uczniowi oraz na wniosek rodzica (prawnego opiekuna) podczas spotkań z rodzicami lub indywidualnych spotkań.
10. Przewidywaną ocenę roczną nauczyciel podaje uczniowi wg ustaleń ZSO.
11. Jeżeli ocena śródroczna lub przewidywana roczna jest ocena niedostateczna, nauczyciel ma obowiązek poinformować o niej ucznia, a poprzez wychowawców rodziców (opiekunów prawnych) wg ustaleń ZWO.
12. Ustalona przez nauczyciela na koniec roku szkolnego ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego zgodnie z zasadami określonymi w ZWO.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych

	Warunki procesu edukacyjnego	Zewnętrzna organizacja nauczania	Warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności
Ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usamodzielnianie ucznia - dostosowanie sposobu komunikowania się do możliwości psychofizycznych ucznia - konsekwentne w prezentowanie wartości <ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie do działań twórczych - inicjowanie działań twórczych - pobudzanie wyobraźni - utrzymywanie porządku w otoczeniu <ul style="list-style-type: none"> - wsłuchiwanie się w racje ucznia - podążanie za rozumowaniem ucznia - podawanie i ćwiczenie z uczniem wszystkich metod pracy potrzebnych do wykonania zadania <ul style="list-style-type: none"> - nie pospieszanie ucznia - podawanie przykładów dobrych rozwiązań - wykorzystywanie na bieżąco zdarzeń do formułowania przykładów pożądaných zachowań - prezentowanie przykładów różnych zachowań w takiej samej sytuacji <ul style="list-style-type: none"> - nawiązywanie kontaktów z uczniem w płaszczyźnie rzeczywistych trudnych sytuacji, z którymi ma do czynienia. <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podające - aktywizujące - praktycznego działania <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna 	<ul style="list-style-type: none"> - posadzić ucznia blisko stanowiska nauczyciela - umówić się z uczniem w jaki sposób będzie sygnalizować trudności w wykonaniu zadania lub potrzebę wyjaśnienia polecenia <ul style="list-style-type: none"> - często sprawdzać poprawność wykonywanej pracy i na bieżąco zwracać uwagę na poprawianie błędów 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawianie z uczniem wyników pracy - ocenianie poprawności merytorycznej - oceniać etapy wykonania zadania - w razie potrzeby wydłużać czas na wykonanie zadania <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa (pisemne prace) <p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - docenianie wysiłku włożonego w wykonanie zadania - ocenianie części wykonanego zadania - ocenianie toku myślenia takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności

	<ul style="list-style-type: none"> - grupowa <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - zeszyt ćwiczeń - atlas 		
<p>Ucznia ze sprawnością intelektualną niższą niż przeciętna</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności, - pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie, - podawanie poleceń w prostszej formie, - unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, - częste odwoływanie się do konkretnego przykładu, - unikanie pytań problemowych, przekrojowych, - szerokie stosowanie zasady pogłębienia, - odrębne instruowanie dzieci, - zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie. <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podające - aktywizujące - praktycznego działania <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa 	<ul style="list-style-type: none"> - usytuowanie ucznia w klasie - najczęściej w pierwszej ławce z dogodnym dostępem do tablicy; - ławka w postaci jednoosobowego stolika 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie wykonywanych przez ucznia działań na lekcji (sprawdzanie poprawności merytorycznej notatek, kontrolowanie wykonywanych samodzielnie przez ucznia zadań itp.); - kontrola osiągniętych kompetencji powinna odbywać się systematycznie (sprawdzanie pracy domowej i analiza popełnionych przez ucznia błędów); - uczeń powinien być poinformowany o zakresie materiału (zagadnieniach), który musi przygotować na sprawdzian. <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa (prace pisemne)

			<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenianie bieżące - omawianie i ocenianie etapów wykonanego zadania - zezwalanie na poprawę błędów wynikających z niezrozumienia polecenia wydanego ustnie - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności
<p>Ucznia słabo słyszącego</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podczas omawiania nowego tematu wypisać słowa kluczowe na tablicy - wyjaśnianie pojęć nieznanymi, abstrakcyjnych <ul style="list-style-type: none"> - stopniowanie trudności - pomoc w analizie tekstów i interpretacji treści - zadawanie pytań pomocniczych - pomoc w dokonywaniu selekcji materiału - powtarzanie i utrwalanie istotnych treści - sprawdzenie czy uczeń ma zapewnione optymalne warunki percepcji; - sprawdzenie czy działają urządzenia wspomagające słyszenie (aparaty, implanty); - upewnienie się, że treści omawiane na ostatniej lekcji są dla ucznia zrozumiałe – zapobiegnie to nawarstwianiu się 	<ul style="list-style-type: none"> - Słabo słyszący uczeń powinien zajmować odpowiednie miejsce w klasie w pierwszej ławce, gdy lekcja prowadzona jest metodami skierowanymi na aktywność nauczyciela (wykład, opowiadanie, opis itp.) - jeżeli lekcja prowadzona jest metodami aktywizującymi lub stosowana jest pogadanka, ławki powinny być ustawione tak, aby uczeń z uszkodzonym słuchem miał możliwość obserwacji zarówno twarzy 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie wykonywanych przez ucznia działań na lekcji (sprawdzanie poprawności merytorycznej notatek, kontrolowanie wykonywanych samodzielnie przez ucznia zadań itp.); - kontrola osiągniętych kompetencji powinna odbywać się systematycznie (sprawdzanie

	<p>zaległości;</p> <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizujące - praktycznej działalności - oparte na wizualizacji (poglądowe) <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - zeszyt ćwiczeń <ul style="list-style-type: none"> - atlas - tablica 	<p>nauczyciela, jak i pozostałych uczniów (ustawienie w podkowę, w literę L itp.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku głuchoty jednostronnej lub istotnej różnicy głębokości uszkodzenia między jednym uchem i drugim, w przypadku obustronnych uszkodzeń słuchu, uczeń powinien być zwrócony do grupy klasowej uchem zdrowym lub lepiej słyszającym - źródło światła powinno znajdować się za uczniem, co sprawi, że twarz nauczyciela będzie odpowiednio oświetlona (umożliwi to odczytywanie mowy z ust). - w czasie, gdy nauczyciel omawia temat lub bezpośrednio zwraca się do ucznia, powinien być skierowany do niego twarzą, nie powinien przemieszczać się po klasie 	<p>pracy domowej i analiza popełnionych przez ucznia błędów);</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń powinien być poinformowany o zakresie materiału (zagadnieniach), który musi przygotować na sprawdzian. <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa (prace pisemne) <p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenianie bieżące - omawianie i ocenianie etapów wykonanego zadania - zezwalanie na poprawę błędów wynikających z niezrozumienia polecenia wydanego ustnie - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności
	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa, życzliwości, akceptacji, tolerancji i zaufania ucznia do nauczyciela; 	<ul style="list-style-type: none"> - posadzenie ucznia w pierwszej ławce z dogodnym dostępem do 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocena pracy ucznia powinna uwzględniać nie

<p>Ucznia słabo widzącego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja – maksymalna indywidualizacja pracy uwzględniająca możliwości wzrokowe i intelektualne ucznia, jego wolniejsze tempo spostrzegania, poznawania zjawiska, pracy (czytania, pisania), dostosowanie sposobów poznawania rzeczywistości do możliwości ucznia - stopniowanie trudności – dostosowanie do poziomu sprawności i umiejętności - korekcja i kompensacja - tworzenie mechanizmów kompensacyjnych czyli zastępowaniu wzroku innymi zmysłami, wspieraniu zaburzonej funkcji przez sprawną lub mniej zaburzoną (ćwiczenia powinny być układane tak, aby w ciągu jednostki lekcyjnej były usprawniane wszystkie funkcje); - podczas pracy na lekcji stosowanie zmienności rodzaju zajęć - kształtowanie u ucznia pozytywnej motywacji do nauki, kształtowanie wiary we własne siły i umiejętności przewyższania trudności (krok po kroku) - optymizm pedagogiczny - wiara w możliwości ucznia, dostrzeganie najdrobniejszych sukcesów, atmosfera sympatii, pozytywne oddziaływanie - konkretność i pogłębienie nauczania - priorytet rewalidacji w organizacji procesu edukacyjnego - przystosowanie wymagań do indywidualnych możliwości uczniów <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględniać specyfikę ucznia wynikającą z osłabienia wzroku, ale jednocześnie tak, aby osiągnąć zakładane cele. W nauczaniu trzeba maksymalnie wykorzystać słuch i dotyk. Nauczyciel musi starać się słownie wyjaśnić wszystko, co robi, co pisze na tablicy, aby uczeń mógł w pełni korzystać z lekcji. - udzielanie dodatkowych wyjaśnień i pozwalanie na dotykowe poznawanie oglądanych 	<p>tablice</p> <ul style="list-style-type: none"> - oświetlenie zgodne z zaleceniami lekarza okulisty (pełne światło, półcień, światło wspomagające); 	<p>tylko efekt, ale także możliwości dziecka i włożony przez niego wysiłek;</p> <ul style="list-style-type: none"> - z uwagi na wolne tempo pracy wzrokowej należy wydłużyć limit czasu przeznaczonego na pisanie klasówek, sprawdzianów, testów - większa czcionka na testach / sprawdzianach - nie oceniać / zwracać uwagi na charakter pisma - ocenianie winno mieć cechy oceniania kształtującego – uczeń musi wiedzieć, jak podnieść swoją sprawność w zakresie różnych umiejętności oraz posiadanej wiedzy - bazować na mocnych stronach ucznia i motywować do pracy <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydłużyć czas na wykonanie zadania - oceniać etapy
--------------------------------------	--	--	--

	<p>przedmiotów, opisywanie i wyjaśnianie</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku dekoncentracji wprowadzać przerwy relaksujące, zadawać pytania <p>i mobilizować ucznia do odpowiadania na pytania związane z omawianym tematem; zmienianie formy zajęć w czasie lekcji.</p> <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - zeszyt ćwiczeń - atlas - tablica 		<p>wykonywanego zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozwalać na poprawienie błędów - pozwalać na dzielenie zadanej pracy na etapy - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności
<p>Ucznia z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - motywowanie ucznia do wypowiedzania się; - jak najczęściej pozwalanie uczniowi wypowiadać się (w możliwy dla niego sposób); - docenianie (nagradzać w umówiony sposób) każdą próbę komunikowania się; - nie pospieszanie ucznia w czasie wypowiedzi; - nie zmuszanie ucznia do wypowiedzania się; - umożliwianie uczniowi udział w dyskusjach z innymi uczniami w klasie; - nie poprawianie wypowiedzi ucznia (nie wymagać odpowiedzi pełnym zdaniem); - zwracanie uwagi, czy uczeń rozumie wypowiedź nauczyciela (poprzez zadawanie pytań dotyczących wypowiedzi) <ul style="list-style-type: none"> - zadawanie uczniowi krótkich, niezłożonych pytań - podczas zadawania pytania zwracanie się bezpośrednio do ucznia, zachowując właściwy ton i tempo wypowiedzi (niezbyt 	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie otoczenia w taki sposób, aby uczeń mógł się samodzielnie poruszać; - dostosowanie i zmodyfikowanie pomocy szkolnych tak, by mogło z nich w pełni korzystać; - dostosowanie miejsca pracy, tak aby mogło przyjąć prawidłową pozycję siedzącą, zwłaszcza przez dłuższy czas, bez zmęczenia; - dostosowanie podręczników i zeszytów ćwiczeń tak, by dziecko mające trudności 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podkreślanie umiejętności ucznia oraz wszelki włożony w pracę wysiłek; - podawanie komentarza ustnego lub pisemnego połączonego z pełnym wyjaśnieniem kryteriów oceny; - rozstrzyganie zawsze na korzyść ucznia w sytuacji niejednoznacznej kryterialnie; - uwzględnianie możliwości i potrzeb ucznia - uwzględnianie postępów, a nie wyłącznie efektów

	<p>szybkie, lecz też niezbyt wolne);</p> <ul style="list-style-type: none"> - notowanie (lub nagrywać) uczniowi pracę domową (ew. sprawdzać, czy ma ją zanotowaną); - wynotowywanie na tablicy najważniejszych pojęć z przeprowadzonej lekcji (sprawdzanie, czy uczeń rozumie). <p style="text-align: center;">Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie celów edukacyjno-terapeutycznych tak, by odpowiadały indywidualnym potrzebom i możliwościom ucznia - stosowanie aktywizujących metod i form pracy dydaktycznej - umożliwienie uczniowi pełnej komunikacji (zwłaszcza, gdy dziecko jest niemówiące, lub jego mowa jest znacznie zniekształcona) - większe niż standardowe użycie w edukacji środków informatycznych - rozwijanie zainteresowań ucznia i zdobywania przez niego doświadczeń - zachęcanie ucznia do podejmowania częstych interakcji społecznych i zawierania przyjaźni - rozbudzanie chęci eksperymentowania w otoczeniu zewnętrznym - dawanie okazji do wykazywania się samodzielnością - zwiększanie (a niekiedy zmianie) motywacji do nauki i terapii - uczenie umiejętności właściwej regulacji emocjonalnej <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie samooceny ucznia - zapewnienie uczniowi dostępu do szerokiej sieci wsparcia społecznego w szkole, środowisku domowym i rówieśniczym. <p style="text-align: center;">Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa 	<p>z czytaniem, kontrolowaniem wykonywanych czynności oraz prowadzeniem obserwacji mogło dać sobie (w miarę samodzielnie) radę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odwoływanie się do podstawy programowej, a nie stosowanego przez nauczyciela programu nauczania. - dostarczanie uczniowi informacji na temat czynionych przez niego postępów w nauce; - wskazywanie rodzicom ucznia jego osiągnięcia na poszczególnych etapach procesu edukacji; <p style="text-align: center;">Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p style="text-align: center;">Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydłużanie czasu na wykonanie zadania - dzielenie zadania na części <p>i ocenianie wykonanych etapów</p> <ul style="list-style-type: none"> - umożliwianie poprawy zadania - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności
--	---	---	--

	<p>- zespołowa</p> <p>Środki dydaktyczne:</p> <p><u>Środki słowne</u>, czyli podręczniki, zeszyty ćwiczeń i inne teksty drukowane powinny zostać dostosowane w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> *prezentacja podręcznika na daną część zajęć w postaci pojedynczych kartek do czytania (wprowadzenie segregatora zamiast tradycyjnego formatu książki); *umieszczenie kart do czytania i pisania na kontrastowym, nierozpraszkującym tle (dla dzieci mających trudności w zakresie analizatora wzrokowego oraz niepotrafiących utrzymać odpowiednio długo skoncentrowanej uwagi); *dostosowanie wielkości liniatury w zależności od możliwości manualnych dzieci; <ul style="list-style-type: none"> * unieruchomienie karty do pisania na blacie; * polecenie i odpowiadające im ćwiczenia powinny znajdować się na tej samej stronie, bez konieczności odwracania kartki * ograniczenie konieczności pamięciowego opanowywania wiedzy na rzecz wykształcenia umiejętności biegłego posługiwania się zapiskami w celu rozwiązania zadania. <p><u>Środki wzrokowe, obrazy, wykresy powinny zostać dostosowane w następujący sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * umieszczanie na tablicy terminów i określić zawarty w omawianych treściach * oferowanie dziecku na zajęciach lekcyjnych gotowych wzorów, przykładów do wykonania zadania 		
<p>Ucznia niepełnosprawnego umysłowo w stopniu lekkim</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokładne poznanie ucznia - indywidualizacja w zakresie stosowanych metod, środków i organizacji pracy w stosunku do charakteru zaburzeń - systematyczność oddziaływań na odchylenia 	<ul style="list-style-type: none"> - posadzić ucznia blisko stanowiska nauczyciela - niezbędne przybory ułożyć w miejscu dostępnym dla ucznia - tablica i inne środki wizualne 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o

	<ul style="list-style-type: none"> - dbanie o trwałość wyników oddziaływań; - dbanie o elastyczność działań – uwzględniając zmiany w środowisku i zmiany odchyleń - współpraca i współdziałanie z rodziną i ze specjalistami pracującymi z dzieckiem <p style="text-align: center;">Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie zadań krótko i sekwencyjnie - powtarzanie nowego materiału systematycznie <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie wiedzy i umiejętności ucznia w jego naturalnych sytuacjach życiowych <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie materiału konkretnego - wzmacnianie pokazu i obserwacji instrukcją słowną <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie zainteresowań ucznia - wprowadzanie zadań od prostych do bardziej złożonych. <p style="text-align: center;">Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna <p style="text-align: center;">Środki dydaktyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - tablica 	<p>powinny znajdować się w miejscu dostosowanym do potrzeb ucznia.</p>	<p>postępach w tym zakresie</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju - motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu - dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia <p style="text-align: center;">Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna <p style="text-align: center;">Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w wymaganiach podstawowych - ocenę bardzo dobrą lub celującą uczeń otrzymuje, gdy opanuje treści wykraczających poza poziom podstawowy. - jeżeli poziom wiedzy ucznia jest niższy niż
--	--	--	--

			<p>podstawowy, otrzymuje on ocenę dostateczną lub dopuszczającą (w zależności od charakteru i zakresu niedostatków w osiągnięciach ucznia)</p> <ul style="list-style-type: none">- jeżeli uczeń wykazuje problemy w opanowaniu wymagań podstawowych, ale posiada minimum wiedzy i umiejętności dla danego poziomu edukacji i stara się uczestniczyć w procesie nauczania, to zasługuje na ocenę dostateczną.- uczniowi, który wykazuje fragmentaryczną wiedzę i niski poziom umiejętności, wystawia się ocenę dopuszczającą.- ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania, nie jest w stanie wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.
--	--	--	---

<p>Ucznia z autyzmem, zespołem ASPERGERA</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie złożoności swojego języka do poziomu ucznia, <ul style="list-style-type: none"> - unikanie metafor i przeniósni - unikanie nadmiernego mówienia - unikanie schematów komunikacyjnych - odnoszenie swoich wypowiedzi do konkretnych przedmiotów, zjawisk w otoczeniu ucznia wskazując <ul style="list-style-type: none"> - uczenie sposobów proszenia o wyjaśnienie lub pomoc w momencie dezorientacji - modelowanie właściwych zachowań w różnych sytuacjach społecznych; <ul style="list-style-type: none"> - redukcowanie poziomu stresu u ucznia - nagradzanie pożądaných zachowań - odkrywanie i wykorzystywanie mocnych stron ucznia <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie zadań krótko i sekwencyjnie - powtarzanie nowego materiału systematycznie <p>- stosowanie wiedzy i umiejętności ucznia w jego naturalnych sytuacjach życiowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie materiału konkretnego - wzmacnianie pokazu i obserwacji instrukcją słowną - wzmacnianie zainteresowań ucznia <p>- wprowadzanie zadań od prostych do bardziej złożonych.</p> <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - zeszyt ćwiczeń - atlas - tablica 	<ul style="list-style-type: none"> - miejsce pracy ucznia powinno być obok nauczyciela - pojedyncze stanowisko pracy ucznia - w bezpośredniej odległości od miejsca pracy ucznia powinna znajdować się tablica i inne środki wizualne 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydłużać czas na formułowanie odpowiedzi - zadawać pytania pomocnicze - w zależności od potrzeb ucznia stosować ustne lub pisemne formy oceniania <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w wymaganiach podstawowych. - ocenę bardzo dobrą lub celującą uczeń otrzymuje, gdy opanuje treści wykraczających poza poziom podstawowy. - jeżeli poziom wiedzy ucznia jest niższy niż podstawowy, otrzymuje on ocenę dostateczną lub dopuszczającą (w zależności od charakteru i zakresu niedostatków w osiągnięciach ucznia). - jeżeli uczeń wykazuje problemy w opanowaniu
---	--	--	--

			<p>wymagań podstawowych, ale posiada minimum wiedzy i umiejętności dla danego poziomu edukacji i stara się uczestniczyć w procesie nauczania, to zasługuje na ocenę dostateczną.</p> <p>- uczniowi, który wykazuje fragmentaryczną wiedzę i niski poziom umiejętności, wystawia się ocenę dopuszczającą.</p> <p>- ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania. Nie jest w stanie wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.</p>
<p>Ucznia niedostosowanego społecznie lub zagrożonego niedostosowaniem społecznym</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przewyciężanie obawy ucznia przed kompromitacją, złą oceną - przewyciężanie niechęci i nienawiści ucznia do szkoły - pomoc uczniowi w poprawie interakcji z nauczycielami oraz kolegami w środowisku szkolnym; - korygowanie i wyrównywanie zaniedbań dydaktycznych oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - wyznaczenie miejsca pracy w pobliżu nauczyciela - posadzenie ucznia z najbliższym kolegą (lub takim, który jest dla niego wzorem) 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie trudności zadań do poziomu intelektualnego ucznia - wydłużanie czasu na wykonanie zadania

	<p>wychowawczych ucznia</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie motywacji do nauki szkolnej ucznia - wdrażanie ucznia do przyjęcia aktywnej, pozytywnej postawy wobec zadań życiowych. <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - metody bezpośrednie - oddziaływania za pomocą osobistych walorów - metody pośrednie - oddziaływania sytuacyjne – organizowanie doświadczeń uczących wychowanka, nagradzanie i karanie wychowawcze, uświadamianie skutków zachowań. - metody aktywizujące: giełda pomysłów, burza mózgów, gry dydaktyczne (symulacyjne, inscenizacje), metody sytuacyjne, metody laboratoryjne, metody problemowe <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - tablica - zeszyt ćwiczeń - atlas 	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie zasad sygnalizowania trudności w czasie lekcji lub zmiany nastroju - ustalenie sposobów rozładowywania napięć 	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie form sprawdzania wiedzy i umiejętności – ustalenie z uczniem sposobów <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności
<p>Ucznia z chorobą przewlekłą</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie czasu pracy ucznia w szkole (konieczność przerw) z dokładnym rozeznaniem ile czasu zajmuje mu wykonanie poszczególnych czynności edukacyjnych - rozwijanie zainteresowań ucznia i zdobywania przez niego doświadczeń - rozpoznawanie symptomów słabszego samopoczucia (nauczyciel powinien poznać sposób niesienia pomocy) 	<ul style="list-style-type: none"> - miejsce pracy blisko nauczyciela - wizualne środki dydaktyczne powinny znajdować się w bezpośrednim zasięgu ucznia 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podawanie komentarza ustnego lub pisemnego połączonego z pełnym wyjaśnieniem kryteriów oceny; - uwzględnianie potrzeby ucznia, - uwzględnianie postępów

	<ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie ucznia do podejmowania częstych interakcji społecznych i zawierania przyjaźni - rozbudzanie chęci eksperymentowania w otoczeniu zewnętrznym - zapewnienie pomocy przy nadrabianiu zaległości związanych z absencją szkolną - dawanie okazji do wykazywania się samodzielnością - zwiększanie (a niekiedy zmianie) motywacji do nauki - uczenie umiejętności właściwej regulacji emocjonalnej <ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie samooceny - zapewnienie uczniowi dostępu do szerokiej sieci wsparcia społecznego w szkole, środowisku domowym i rówieśniczym <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie integracji z zespołem klasowym - zapewnienie pomocy przy wchodzeniu w grupę rówieśniczą, <p style="text-align: center;">Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizujące: giełda pomysłów, burza mózgów, gry dydaktyczne, metody problemowe <p style="text-align: center;">Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p style="text-align: center;">Środki dydaktyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - tablica - zeszyt ćwiczeń - atlas 		<p>a nie wyłącznie efektów</p> <ul style="list-style-type: none"> - branie pod uwagę wyjątkowe i specyficzne cechy ucznia włącznie z jego zainteresowaniami, ograniczeniami oraz właściwym jemu tempem pracy; - dostarczanie uczniowi informacji na temat czynionych przez niego postępów w nauce; - wskazywanie rodzicom ucznia jego osiągnięcia na poszczególnych etapach procesu edukacji; <p style="text-align: center;">Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprawdziany pisemne (lub ustne w zależności od możliwości ruchowych ucznia) <ul style="list-style-type: none"> - odpowiedzi ustne obejmujące omówiony dotychczasowo materiał; - prace wykonywane w domu; - praca w przydzielonych grupach na zajęciach; - aktywność indywidualna podczas zajęć; - przygotowanie własne do zajęć;
--	--	--	--

			<p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności
<p>Ucznia z ADHD</p>	<p>Zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie wyraźnie zaznaczonej, regularnej struktury zajęć <ul style="list-style-type: none"> - stosowanie powtórzeń - spokojne i konsekwentne egzekwowanie ustalonych reguł - dostosowanie warunków kształcenia do możliwości psychofizycznych i tempa pracy ucznia. <ul style="list-style-type: none"> - nagradzanie pożądanego zachowania. - właściwa komunikacja (słuchanie ucznia, komunikaty dotyczące zachowania ucznia w danej chwili) - organizowanie dodatkowych aktywności pozwalających na rozładowanie emocji <ul style="list-style-type: none"> - naprzemienne planowanie zajęć spokojnych oraz wymagających aktywności ruchowej - na końcu lekcji należy sprawdzić, czy uczeń zanotował pracę domową oraz co i na kiedy ma przygotować; należy dbać o to, aby praca domowa była zadawana w trakcie lekcji <p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizujące: giełda pomysłów, burza mózgów, gry dydaktyczne (symulacyjne, inscenizacje), dramy, metody sytuacyjne, 	<ul style="list-style-type: none"> - odpowiednio przygotowane miejsce pracy dziecka (miejsce jasne i pozbawione wielu bodźców) <ul style="list-style-type: none"> - posadzenie ucznia w pierwszej ławce przed nauczycielem - ograniczanie w klasie bodźców rozpraszających uwagę (np. dekoracja sali, gazetki ścienne) 	<p>Metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasada nie karania za objawy, - ocenianie za osiągnięcia oraz włożony wysiłek w rozwiązanie zadań, <ul style="list-style-type: none"> - natychmiastowe nagradzanie - podział zadań na etapy <ul style="list-style-type: none"> - wydłużyć czas na wykonanie zadania <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualna - grupowa <p>Kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - takie jak dla ogółu uczniów z zachowaniem dostosowania metod sprawdzania wiadomości i umiejętności

	metody laboratoryjne, metody problemowe Formy: - indywidualna - zbiorowa - grupowa Środki dydaktyczne: - podręcznik - tablica - zeszyt ćwiczeń		
--	--	--	--

opracowała: mgr Ewa Sienkiewicz